

WERLAUFF

SELSKABSRET

9. UDGAVE

III KARNOV
GROUP

Erik Werlauff

Selskabsret

9. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2013

ISBN 978-87-619-3395-9

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed

Sats og tryk: Narayana Press, Odder

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Indhold

Forkortelser 23

Kapitel 1 Den juridiske person – kapitalselskaber og personselskaber 25

1. Juridisk personlighed 25
2. Kapitalselskaber og personselskaber – og begrebet »kapitalselskab« fra 2010 og 2013 29
3. Hvem er selskabets »stakeholders« (interessenter) – shareholder value, corporate governance og samfundsansvar, CSR 31
 - 3.1. Shareholder value 31
 - 3.2. Corporate governance – god selskabsledelse i børsnoterede selskaber 33
 - 3.3. Selskabers samfundsansvar, CSR 42

Kapitel 2 Hvordan opstod selskabsretten? – EU-reglernes betydning; hvornår anvendes dansk og hvornår fremmed ret? 43

1. Assyrierne, romerretten og selskabsretten 43
2. Udviklingen i Europa fra 1200- og 1400-tallet 44
3. De danske handelskompagnier i 1600-tallet 44
4. Aktieselskabsloven af 1917 45
5. Aktieselskabsloven af 1930 46
6. Krenchels udkast 1942 47
7. Betænkninger 1964 og 1969. Aktieselskabsloven af 1973 – og trådene til tiden fra 2010 og frem 47
8. Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder 49
9. Selskabsreformen 2010 med justeringer 2013 50
10. EU-forskrifter 52
 - 10.1. Primær EU-ret (Funktionstraktaten, TEUF) 52
 - 10.2. Sekundær EU-ret (direktiver og forordninger) 55
11. Selskabers nationalitet. International selskabsret 56
 - 11.1. Hvilken nationalitet har selskabet? – Om begrebet »selskabsstatuttet« 56
 - 11.2. Hvilket lands lovgivning anvendes? 58

Kapitel 3 De forskellige retsformer og valget mellem dem 61

1. Enkeltmandsvirksomhed 61
2. Interessentskab og andet ansvarligt selskab 62

- 2.1. Interessentskab 62
- 2.2. Joint venture 76
- 2.3. Europæisk firmagruppe 80
- 3. Kommanditselskab, herunder partnerselskab 82
 - 3.1. Fælles principper for alle kommanditselskaber 82
 - 3.2. Partnerselskaber 97
- 4. Andelsvirksomhed, A.m.b.a. 99
- 5. Selskab med begrænset ansvar, S.m.b.a. 109
- 6. Foreninger – erhvervsdrivende og ideelle 111
- 7. Fonde – erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende 117
- 8. Filial i Danmark af et udenlandsk selskab 133

Kapitel 4 Selskabsskatterettens grundbegreber 143

- Forkortelser 143
- 1. Selskabsskatterettens praktiske betydning 144
- 2. Retsgrundlaget 144
 - 2.1. Danmark 144
 - 2.2. Primær EU-ret 145
 - 2.3. Sekundær EU-ret 146
 - 2.4. OECD 148
- 3. Skattesatserne 149
- 4. Ubegrænset dansk skattepligt 151
 - 4.1. Sondringen mellem begrænset og ubegrænset skattepligt 151
 - 4.2. Når en ellers personlig virksomhed ønskes drevet i selskabsform 153
 - 4.3. Personen bør ofte eje sit driftsselskab via et holdingselskab 154
 - 4.4. Fonde – hvordan beskattes de? 155
 - 4.5. Foreninger – hvordan beskattes de? 157
 - 4.6. Forening eller fond – hvad skal man vælge? 158
- 5. Udenlandsk selskab – hvornår skattepligtigt i Danmark? 159
- 6. Skatteplanlægning og skattetænkning 164
 - 6.1. Naturlige motiver til skattetænkning samt værnsregler herimod 164
 - 6.2. Skatteplanlægning gennem undladelse af etablering 165
 - 6.3. Skattetænkning – income drivers i et lavskattelands 166
 - 6.4. Skattetænkning – reduktion af skatten via samhandelsvilkår (transfer pricing, TP) 166
 - 6.5. Hvordan undgår en koncern »økonomisk dobbeltbeskatning«, når SKAT korrigerer? 168

- 6.6. Den danske indkomst udhules gennem gæld til et koncernselskab i udlandet 169
- 6.7. Dansk indkomst udhules gennem stor gæld, uanset optaget hos hvem 170
- 6.8. Placering af aktier, obligationer mv. i udenlandsk selskab med lav skat 171
- 7. Sambeskatning 172
- 8. Fusion og overtagelse 175
 - 8.1. Afståelsesbeskatning eller skattemæssig succession? 175
 - 8.2. Opsummering på strukturændringer – og pas på udtrykket »succession«, som har forskellig selskabs- og selskabsskatteretlig udstrækning 179
 - 8.3. Afståelsesbeskatning kan evt. undgås – også uden at anvende reglerne om skattemæssig succession 180

Kapitel 5 Virksomhed, selskab og virksomhedskøb og -salg 183

- 1. Virksomhed og selskab er ikke identiske begreber 183
- 2. Virksomhedskøb og -salg, herunder due diligence og mangler 186

Kapitel 6 Oprettelse – navn, retsevne, tegning af kapitalandele samt (online)-registrering af det nye selskab 193

- 1. Fremgangsmåden ved stiftelse 193
 - 1.1. Forenkling fra 2010 193
 - 1.2. Stifteren eller stifterne 194
 - 1.3. Stiftelsesdokumentet – hvad der *altid* skal med 196
 - 1.4. Stiftelsesdokumentet – hvad der i visse tilfælde skal med 198
- 2. Selskabets navn – eneret og navnesærpræg 199
 - 2.1. Betegnelserne A/S, ApS, IVS mv. – hæftelsesrisiko ved manglende angivelse 200
 - 2.2. Adskillelse fra andre selskabsnavne, slægtsnavne mv. 201
 - 2.3. Navnet må ikke vildlede 202
 - 2.4. Navneangivelse på forretningsbreve mv. 203
 - 2.5. Hvis andre mener, at deres navn, varemærke mv. er krænkede 204
 - 2.6. Binavn 206
- 3. Selskabets manglende retsevne indtil registreringen 207
- 4. Tegning af selskabskapital 210
 - 4.1. Tegning sker på stiftelsesdokumentet med bilag 210
 - 4.2. Forbehold er forbudt 211
 - 4.3. Underkurs er forbudt 211

- 4.4. Selskabets tegning af egne kapitalandele er forbudt 213
- 4.5. Accept af tegningen, overtegning, undertegning 214
- 5. (On-line)-registrering af det nye selskab 216

Kapitel 7 Kapitaltilførsel – selskabskapital, konvertible obligationer, tegningsretter mv. 219

1. Kapitaltilførsel ved stiftelsen 219
 - 1.1. Tegningskurs, overkurs, indbetaling samt mulighed for udskudt indbetaling (25 pct.-reglen) 220
 - 1.1.1. Tegningskurs og overkurs 220
 - 1.1.2. Indbetaling og udskudt indbetaling 222
 - 1.1.3. Hvornår kan man nøjes med 25 pct., og hvornår kræves der 100 pct. indbetaling? 222
 - 1.1.4. Pligt til indbetaling af restindskud på anfordring; konsekvenser af restance 223
 - 1.1.5. Ret til indbetaling, fx forud for salg af kapitalandelen 224
 - 1.1.6. Opfyldelse af restkravet gennem modregning eller apportindskud 225
 - 1.1.7. Forbud mod selskabets salg eller pantsætning af restkravet 226
 - 1.1.8. Overdragelse af en ikke fuldt indbetalt kapitalandel 226
 - 1.1.9. Forældelse af resthæftelsen 227
 - 1.1.10. Regnskabs- og udbyttedmæssige konsekvenser af udskudt indbetaling 228
 - 1.1.11. Angivelse af selskabskapitalens størrelse på brevpapir mv. 229
 - 1.2. Apportindskud, dvs. indskud af andet end penge 230
 - 1.2.1. Baggrunden for reglerne om apportindskud 230
 - 1.2.2. Hvilke aktiver må anvendes som apportindskud? 231
 - 1.2.3. Vurderingsberetning 232
 - 1.2.4. Åbningsbalance ved indskud af virksomhed eller majoritetspost 235
 - 1.2.5. Vurderingsmænd 237
 - 1.2.6. Børsnoterede værdipapirer eller allerede værdiansatte aktiver 238
 - 1.2.7. Apportindskudte aktiver er solgt – de ejes nu af selskabet 239
 - 1.2.8. Apportindskudte passiver – debitorskifte kræver kreditorsamtykke 243

- 1.3. Forbud mod tegning af egne kapitalandele 244
2. Kapitalforhøjelser – nye kapitalandele, fondsandele, konvertible gældsbreve, warrants 246
 - 2.1. Overblik over kapitalforhøjelser – forbud mod forbehold og underkurs 246
 - 2.2. Generalforsamlingens kompetence og majoritet – direkte beslutning eller bemyndigelse til det centrale ledelsesorgan 246
 - 2.3. Bemyndigelse for det centrale ledelsesorgan til at forhøje selskabskapitalen eller udstede konvertible obligationer eller warrants 248
 - 2.4. Konkret udnyttelse af en bemyndigelse i vedtægterne 252
 - 2.5. Procedure- og indkaldelseskrav særligt for aktieselskaber 253
 - 2.6. Generalforsamlingens beslutning om en konkret forhøjelse 256
 - 2.7. Apportindskud og kapitalforhøjelse 263
 - 2.8. Gældskonvertering og kapitalforhøjelse 264
 - 2.9. Fortegningsret og mulighed for fravigelse af denne 266
 - 2.10. Tegning og bortfald af tegning 271
 - 2.11. Fondsandele (»fondsforhøjelse«) 274
 - 2.12. Konvertible gældsbreve og warrants 277
 - 2.12.1. Begreberne – konvertible gældsbreve og warrants 277
 - 2.12.2. Generalforsamlingsbeslutning om udstedelsen 278
 - 2.12.3. Bemyndigelse for det centrale ledelsesorgan til udstedelsen 280
 - 2.13. Anmeldelse og registrering af kapitalforhøjelser og beslutninger herom 282
 - 2.14. Udbyttegivende gældsbreve 284

Kapitel 8 Kapitalafgang – udbytte, erhvervelse af egne kapitalandele, selv- og efterfinansiering, lån, gave, tab 285

1. Overblik over kapitalafgang – kravet om forsvarlighed 285
2. Udbytte 286
 - 2.1. Ordinært udbytte 286
 - 2.2. Ekstraordinært udbytte 291
 - 2.3. Udbyttebegrænsning efter overtagelse af børsnoteret selskab 295
3. Egne kapitalandele 297
 - 3.1. Hvorfor erhverver selskaber egne kapitalandele? 297
 - 3.2. Ingen stemmeret mv. for egne kapitalandele 301
 - 3.3. Fuldt indbetalte kapitalandele; eje eller pant; mod eller uden vederlag; lighedsgrundsættningens betydning 302

- 3.4. Kun med frie reserver 303
- 3.5. Kun efter bemyndigelse (i indtil 5 år) fra generalforsamlingen 305
- 3.6. Bemyndigelse kan undværes ved »truende skade« 307
- 3.7. Ekstraordinær erhvervelse ved kapitalnedsættelse, fusion mv. 309
- 3.8. Afhændelsespligt for ulovlige eller retsstridige erhvervelser 309
- 3.9. Datterselskabets erhvervelse af kapitalandele i moderselskabet 312
- 4. Økonomisk bistand fra selskabet til ejere og ledelse 312
 - 4.1. Udgangspunktet: Forbud mod »økonomisk bistand« til ejere og ledelse (kapitalejerlån og ledelseslån) 312
 - 4.2. Selvfinansiering – selskabet må give lån mv. til køb af kapitalandele 313
 - 4.2.1. Ulovlig selvfinansiering 314
 - 4.2.2. Lovlig selvfinansiering 315
 - 4.3. Efterfinansiering – selskabet må betale udbytte også efter en overtagelse 318
 - 4.4. Sædvanlige forretningsmellemværender – selskab og kapitalejer må have ordinær samhandel mv. 319
 - 4.5. Koncernlån – datterselskaber må give lån mv. til deres moderselskab 320
 - 4.6. Medarbejderlån – selskabet må give lån mv. til køb af kapitalandele 323
 - 4.7. Bank og realkredit – også lån mv. til kunder, der er kapitalejere i banken 324
 - 4.8. Sanktioner ved ulovlig »økonomisk bistand« – tilbagebetaling af lån, ophør af sikkerhedsstillelse, hæftelse hos de medvirkende, beskatning hos en hovedkapitalejer som ved hævninger fra selskabet 325
- 5. Reaktionspligt ved kapitaltab af en vis størrelse 328
- 6. Nedsættelse af selskabskapitalen 330
 - 6.1. Hvorfor nedsætte kapitalen? 330
 - 6.2. Kompetence, procedure og flertalskrav 330
 - 6.3. Anpartsselskaber – bemyndigelse til det centrale ledelsesorgan 332
 - 6.4. Beslutningens indhold: nedsættelsens formål samt eventuel over- eller underkurs for udbetaling 333
 - 6.5. Kapitalnedsættelse med apportudbetaling 335

- 6.6. Registrering og kreditoropfordring (»proklama«) samt kapitalnedsættelsens gennemførelse 336
- 7. Generel regel om tilbagebetaling af retsstridige udbetalinger 338
- 8. Gaver fra et selskab til almennyttige formål mv. 339

Kapitel 9 Kapitalandele (aktier og anparter) – kapitalbeviser, ejerbog, ejerregister, omsættelighedsindskrænkninger og indløsningsregler 341

- 1. Ejerbeviser 341
- 2. VP-registrerede kapitalandele 344
- 3. Ejerbogen 348
 - 3.1. Ejerbogens oprettelse og førelse, herunder eventuelt elektronisk 348
 - 3.2. Indsigt i ejerbogen 349
 - 3.3. Anmeldelse af ejerskifte eller pantsætning – notering i ejerbogen 351
- 4. Ejerregisteret og offentlig indsigt i »betydelige kapitalposter« 353
- 5. Tinglig sikring ved køb af eller pant i kapitalandele 359
- 6. Omsættelighedsindskrænkninger 361
 - 6.1. Begreb, fortolkning og forholdet til ejeraftaler 361
 - 6.2. Forkøbsret og køberet 366
 - 6.3. Samtykke fra selskabet til overgang af kapitalandele 369
 - 6.4. Medsalgsklausuler – salgsret og salgsplicht 372
- 7. Indløsningsregler 373
 - 7.1. Hvad er »indløsning«, og i hvilke sammenhænge optræder den? 373
 - 7.2. Vedtægtsbestemt indløsning, § 69 374
 - 7.3. Vedtægtsbestemt amortisation, § 74 378
 - 7.4. 9/10-majoritetssituation – majoritetsejeren kræver at indløse minoritetsejerne, § 70 380
 - 7.5. 9/10-majoritetssituation – en minoritetsejer kræver sig indløst, § 73 384
 - 7.6. Indløsningstilbud til minoritetsejere ved overtagelse af børsnoteret selskab, §§ 70-71 386
 - 7.7. Nedstemt minoritetsejer kræver sig indløst ved vidtgående vedtægtsændringer, § 110 387
 - 7.8. Nedstemt minoritetsejer kræver sig indløst ved grænseoverskridende fusion, spaltning eller fraflytning, §§ 286, 306 eller 318 k 389

- 7.9. Majoritetsmisbrug – minoritetsejer kræver sig indløst, § 362, stk. 2 390
- 7.10. Majoritetsmisbrug – minoritetsejer kræver at indløse majoritetsejeren, § 362, stk. 3 390
- 8. Lige ret for alle kapitalandele (selskabsrettens lighedsgrundsætning) 391
 - 8.1. Udgangspunktet: ligebehandling 391
 - 8.2. Fravigelse af lighedsgrundsætningen gennem opdeling i af selskabskapitalen i kapitalklasser 394

Kapitel 10 Vedtægter, forretningsorden og ejerftaler 399

- 1. Vedtægterne 399
 - 1.1. Vedtægternes funktion, fortolkning og terminologi 399
 - 1.2. Obligatorisk mindsteindhold 402
 - 1.2.1. Navn og eventuelle binavne 402
 - 1.2.2. Formålsbestemmelsen 403
 - 1.2.3. Selskabskapitalens størrelse og fordeling 406
 - 1.2.4. Aktiernes eller anparternes rettigheder 407
 - 1.2.5. Selskabets ledelsesorganer 407
 - 1.2.6. Indkaldelse til generalforsamlinger 408
 - 1.2.7. Selskabets regnskabsår 408
 - 1.3. Yderligere emner for vedtægterne 409
- 2. Forretningsorden for bestyrelse eller tilsynsråd 411
- 3. Ejerftaler 413
 - 3.1. Begrebet og behovet 413
 - 3.2. Stemmeoverførsel eller stemmebinding 415
 - 3.3. Ugyldighed og bristende forudsætninger 416
 - 3.4. Ejerftalen binder ikke selskabet, kun aftalens parter 418

Kapitel 11 Selskabsorganerne – sammensætning og opgaver 425

- 1. Generalforsamlingen 426
- 2. Terminologien – centrale hhv. øverste ledelsesorgan 430
- 3. Valg af ledelsesstruktur 431
- 4. Tilsynsråd i stedet for bestyrelse – hvornår er det relevant? 432
- 5. Valg af medlemmer til bestyrelse og tilsynsråd 435
- 6. Ansættelse af direktion 438
- 7. Bestyrelsens hhv. tilsynsrådets opgaver 439
- 8. Direktionens opgaver 443
 - 8.1. Selskab med bestyrelse 443

- 8.2. Selskab uden bestyrelse 444
- 8.3. Yderligere direktionsopgaver uanset ledelsesstrukturen 444
- 9. Repræsentantskab 445

Kapitel 12 Generalforsamlingen 447

- 1. Alternativer til almindelig fysisk generalforsamling 447
 - 1.1. Møde undlades ifølge konkret beslutning i enighed 447
 - 1.2. Møde undlades ifølge generel vedtægtsbestemmelse 448
 - 1.3. Delvis elektronisk generalforsamling 450
 - 1.4. Fuldstændig elektronisk generalforsamling 451
 - 1.5. Fælles krav til delvis og fuldstændig elektronisk generalforsamling 453
 - 1.6. Særligt om systemsvigt og konsekvenserne heraf 455
- 2. Elektronisk kommunikation mellem selskabet og kapitalejerne 456
 - 2.1. Elektronisk kommunikation med alle kapitalejere i kraft af en generel vedtægtsbestemmelse 456
 - 2.2. Elektronisk kommunikation med nogle kapitalejere i kraft af individuelle aftaler 460
- 3. Moderet 461
- 4. Taleret 464
- 5. Stemmeret 465
- 6. Brevstemme 467
- 7. Fuldmagt 469
- 8. Rådgiver 474
- 9. Registreringsdato 474
 - 9.1. Noterede selskaber (aktieselskaber) 474
 - 9.2. Unoterede selskaber (aktie- og anpartsselskaber) 476
- 10. Tid og sted 477
- 11. Ordinær generalforsamling 478
- 12. Ekstraordinær generalforsamling 479
- 13. Dagsorden og forslagsret 480
- 14. Indkaldelse og fremlæggelser før generalforsamlingen 483
 - 14.1. Indkaldelsen 483
 - 14.2. Fremlæggelserne 487
- 15. Sprog 488
- 16. Dirigent og protokol 489
 - 16.1. Dirigenten og dennes opgaver og kompetencer 489
 - 16.2. Referatets indhold og kapitalejernes adgang til referatet 492
- 17. Spørgsmål og svar 494

- 17.1. Mundtlig lovbestemt spørgsmålsret under generalforsamlingen – alle selskaber 494
- 17.2. Skriftlig vedtægtsbestemt spørgsmålsret før generalforsamlingen – alle selskaber 496
- 17.3. Skriftlig lovbestemt spørgsmålsret før generalforsamlingen – børsnoterede selskaber 496
- 17.4. Revisors pligt til at besvare spørgsmål 497
- 18. Stemmeafgivningen 499
 - 18.1. Samlet stemme på alle ejerens kapitalandele 499
 - 18.2. Professionelle repræsentanter for kapitalejere 499
 - 18.3. Inhabilitet hos kapitalejer eller fuldmægtig 500
 - 18.4. Egne kapitalandele 503
- 19. Flertalskravet til den enkelte beslutning 505
 - 19.1. Simpelt flertal – og løsningen ved stemmelighed 505
 - 19.2. Dobbelt 2/3 flertal – almindelige vedtægtsændringer 508
 - 19.3. Særlige krav i vedtægterne – skærpet majoritet, quorum mv. 511
 - 19.4. Dobbelt 9/10 flertal – vidtrækkende vedtægtsændringer 512
 - 19.4.1. Hvilke typer beslutninger? 512
 - 19.4.2. Exitmulighed for nedstemte kapitalejere 516
 - 19.5. Tilslutning fra kapitalejere, hvis retsstilling forringes 517
 - 19.5.1. Forskydning af retsforholdet mellem kapitalklasser 517
 - 19.5.2. Indgreb i individualrettigheder 518
 - 19.6. Tilslutning fra samtlige kapitalejere 520
- 20. Majoritetsmisbrug 522
- 21. Retssag om beslutningers gyldighed 525

Kapitel 13 Ledelsens interne forhold – møder, beslutninger, inhabilitet, protokol, tavshedspligt, vederlag mv. 531

- 1. Formanden for bestyrelsen eller tilsynsrådet 532
- 2. Indkaldelse og afholdelse af møder 535
- 3. Skriftlige og elektroniske møder 536
 - 3.1. Skriftligt møde – sluttidspunkt fastsættes 536
 - 3.2. Elektronisk møde – samtidig tilstedeværelse 537
- 4. Beslutningsdygtighed og flertalskrav – suppleanter og fuldmagter 538
- 5. Sproget på møderne 542
- 6. Inhabilitet 543
- 7. Forhandlingsprotokollen 546
- 8. Revisionsprotokollen og oplysninger til revisor 548
- 9. Tavshedspligt 550

- 10. Vederlag 553
 - 10.1. Fælles regler for alle selskaber 553
 - 10.2. Incitamentsløn i børsselskaber mv. 555
- 11. Spekulationsforbud 557
- 12. Utilbørlige ledelsesbeslutninger, fx som led i majoritetsmisbrug 558

Kapitel 14 Ledelsens eksterne forhold – tegning og repræsentation, fuldmagt, prokura og erstatningsansvar 561

- 1. Repræsentations- og tegningsret 561
- 2. Fuldmagts- og passivitetsprincipper supplerer tegningsreglerne 567
 - 2.1. Stillingsfuldmagt 568
 - 2.2. Tolerancefuldmagt 569
 - 2.3. Adfærdsfuldmagt 570
 - 2.4. Passivitet 571
 - 2.5. Regres mod ledelsesmedlemmet fra den skuffede part 572
- 3. Egentlig fuldmagt fra selskabet 572
- 4. Prokura 574
- 5. Bestyrelses-, direktions- og tilsynsrådsansvar 576
 - 5.1. Fremmed ret, internationalt lovvalg, værneting samt fællesskabsret vedrørende bestyrelsesansvar 578
 - 5.2. Lovgrundlaget for ansvaret 579
 - 5.2.1. Skade tilføjet selskabet 579
 - 5.2.2. Skade tilføjet andre 579
 - 5.2.3. Hvem kan ifalde ansvar? 581
 - 5.2.4. Flere skadevoldere: solidaritet; regres 582
 - 5.2.5. Lempelse 584
 - 5.2.6. Søgsmålsretten, selskabsrets krav 586
 - 5.2.7. Søgsmålsretten, minoritetssøgsmål 588
 - 5.2.8. Søgsmålsretten, aktionærers direkte tab 588
 - 5.2.9. Søgsmålsretten, kreditorers tab 589
 - 5.2.10. Tab og kausalitet skal påvises 590
 - 5.3. Nærmere om ansvarsstandard 593
 - 5.3.1. Skøn og fejlskøn 595
 - 5.3.2. Aktivitet og passivitet 597
 - 5.3.3. Detailviden eller overordnet tilsyn 599
 - 5.3.4. Budgettering: skal worst case altid forudses? 601
 - 5.3.5. Perioderegnskaber og rapporter som styrings- og kontrolinstrumenter 602
 - 5.3.6. Kredit- og lånoptagelse i et kriseramte selskab 604

- 5.3.7. Ansvar for A-skat, moms og andre offentlige midler 607
- 5.3.8. Udlån, udtræk, bortgivelse mv. af selskabets midler;
krænkelser af loyalitetspligt 609
- 5.4. Ansvarsforsikring for direktion og bestyrelse. »Selvforsikring«
gennem friholdelseserklæring fra selskabet 611

Kapitel 15 Koncerner – forholdet mellem koncernselskaberne, holdingselskaber, spørgsmål om identifikation mv. 615

1. Flerhed eller enhed – *entity law* eller *enterprise law* 615
2. Hvornår foreligger der en koncern? Koncernbegrebet i dansk
selskabsret 616
 - 2.1. Moderselskab + dattervirksomhed(er) = koncern 616
 - 2.2. Samme koncernbegreb på en række andre retsområder 617
 - 2.3. I hvilket omfang omfattes udenlandske koncernselskaber? 618
 - 2.4. Kun ét selskabsretligt moderselskab 619
 - 2.5. »Bestemmende indflydelse« som det afgørende kriterium 620
 - 2.6. Hvis der er et absolut stemmeflertal: formodning for
»bestemmende indflydelse« 620
 - 2.7. Hvis der ikke er et absolut stemmeflertal: andre måder at opfylde
koncernbegrebet på 622
 - 2.7.1. Råderet over et absolut stemmeflertal gennem aftale 622
 - 2.7.2. Råderet over datterselskabets finansielle og driftsmæssige
forhold 623
 - 2.7.3. Råderet over flertallet af mandater i det øverste
ledelsesorgan 624
 - 2.7.4. Råderet over et faktisk stemmeflertal 625
3. Ret og pligt mellem koncernselskaber 626
 - 3.1. Underretning fra moderselskabet – oplysninger fra datterselskabet
Underretning fra moderselskab til datterselskab 626
 - 3.2. Koncernforbundne selskabers kapitalandele sammentæles i
relation til tærsklerne for »betydelige kapitalandele« 628
 - 3.3. Medarbejderkapitalandele på koncernbasis 629
 - 3.4. Beholdning af egne kapitalandele – datterselskabers erhvervelser
medregnes 629
 - 3.5. Spekulationsforbuddet – omfatter alle selskaber i koncernen 630
 - 3.6. Formålsbestemmelsen – datterselskabernes aktiviteter skal kunne
rummes i moderselskabets formål 630
 - 3.7. Spørgsmålsretten på moderselskabets generalforsamling 631

- 3.8. Må moderselskabet helt eller delvis overtage ledelsen
af datterselskabet? 631
4. Identifikation mellem koncernselskaber 634
 - 4.1. Generelt om identifikation 634
 - 4.2. Identifikation i dansk retspraksis 635
 - 4.3. Identifikation i EU-retspraksis 639
5. Holdingselskaber 642

Kapitel 16 Medarbejderne – medbestemmelse og medejendomsret gennem bestyrelses- eller tilsynsrådsrepræsentation og medarbejderkapitalandele 647

1. Medbestemmelse gennem bestyrelses- eller
tilsynsrådsrepræsentation 647
 - 1.1. Selskabsrepræsentation 647
 - 1.2. Koncernrepræsentation 652
 - 1.3. Medarbejderrepræsentanternes retsstilling 654
 - 1.4. Medbestemmelse efter en grænseoverskridende fusion eller
spaltning 657
2. Medejendomsret gennem medarbejderkapitalandele 658
 - 2.1. Indledning 658
 - 2.2. Selskabsretlige rammer for generelle og ikke-generelle
medarbejderordninger 659
 - 2.3. Skatteretlige rammer 661
 - 2.3.1. Beskatning som løn 661
 - 2.3.2. Skattefrihed, idet medarbejderen betaler markedspris 661
 - 2.3.3. Ordninger efter ligningslovens § 7 A, § 7 H og § 28 – ingen
nye efter 2011 662

Kapitel 17 Erhvervsstyrelsen og Erhvervsankenævnet 663

1. Erhvervsstyrelsen 663
 - 1.1. Generelt om styrelsen og dens funktioner 663
 - 1.2. Styrelsens register over selskaberne, deres forhold og ændringer
heri 663
 - 1.3. Anmeldelse, registrering og selvregistrering 666
 - 1.4. Registreringsnægtelse, berigtigelse og registreringsblokering 670
 - 1.5. Krænkelser af tredjemands ret gennem det registrerede 673
 - 1.6. Anmeldelsesfristen og dens nærmere beregning 674
 - 1.7. Nærmere om anmeldelsens foretagelse i praksis 675
2. Erhvervsankenævnet 677

Kapitel 18 Årsrapport og revision 683

1. Regnskabsrettens retskilder og det international-regnskabsretlige lovvalg 683
2. Hvilke virksomheder omfattes af RL? 684
3. De fire regnskabsklasser (byggeklodsmodeellen) 687
4. Dagsværdier 688
5. Årsrapporten som begreb 689
6. »Retvisende billede« og kvalitetskrav til årsrapporten 692
7. Årsrapportens øvrige grundprincipper: »Regnskabsrettens 10 bud« 692
8. Regnskabsåret og ændringer i dette 694
9. Danske kroner eller euro 694
10. Kravene inden for hver af de fire regnskabsklasser 695
 - 10.1. Regnskabsklasse A: Personlige virksomheder, andelsvirksomheder med begrænset ansvar mv. 696
 - 10.2. Regnskabsklasse B: Små virksomheder 697
 - 10.2.1. Årsrapportens bestanddele 697
 - 10.2.2. Skemaform 698
 - 10.2.3. Balancen 699
 - 10.2.4. Resultatopgørelsen 704
 - 10.2.5. Oplysninger og noter 705
 - 10.3. Regnskabsklasse C: Mellemstore og store virksomheder 710
 - 10.3.1. Årsrapportens bestanddele 710
 - 10.3.2. Skemaform 710
 - 10.3.3. Balancen 711
 - 10.3.4. Resultatopgørelsen 712
 - 10.3.5. Oplysninger og noter 712
 - 10.4. Regnskabsklasse D: Børsnoterede og statslige aktieselskaber 715
 - 10.4.1. Årsrapportens bestanddele 715
 - 10.4.2. Skemaform 716
 - 10.4.3. Oplysninger og noter 716
11. Koncernregnskab 718
 - 11.1. Baggrunden for kravet om koncernregnskab (konsolideret regnskab) 718
 - 11.2. Det regnskabsretlige koncernbegreb 719
 - 11.3. Pligten til at aflægge koncernregnskab og undtagelserne herfra 719
 - 11.4. Virksomheder, der helt eller delvis kan holdes ude af koncernregnskabet 721
 - 11.5. Dattervirksomheder uden aktivitet 722

- 11.6. Koncernregnskabets indhold 722
12. Regnskab ved koncernetablering, virksomhedssammenlægning og fusion (»fusionsregnskaber«) 724
13. Revision og revisorer 728
 - 13.1. Revisionspligten og mange selskabers mulighed for fravalg af revision 728
 - 13.2. Revisionspåtegningen 732
 - 13.3. Revisionsprotokollen 735
14. Indsendelse hhv. digital indberetning og offentliggørelse af årsrapporten 735

Kapitel 19 Fusion, spaltning, omdannelse samt grænseoverskridende flytning af hjemsted 741

1. Overtagelsesmetoder 741
 - 1.1. Sondringen mellem fusion, spaltning, virksomhedsoverdragelse og majoritetsovertagelse 741
 - 1.2. Universalsuccession, partialsuccession – eller ingen succession 743
 - 1.3. Forenklinger – hvilke dokumenter kan man slippe for at udarbejde ved dansk og international fusion, spaltning samt omdannelse? 747
 - 1.3.1. Dansk fusion 748
 - 1.3.2. Dansk spaltning 749
 - 1.3.3. Grænseoverskridende fusion 751
 - 1.3.4. Grænseoverskridende spaltning 751
 - 1.3.5. Omdannelse fra A.m.b.a. til A/S 752
2. Fusion mellem danske selskaber 753
 - 2.1. Definition af »fusion« 753
 - 2.2. Eventuel fusionsplan 754
 - 2.3. Eventuelle fusionsredegørelser 757
 - 2.4. Eventuel mellembalance 757
 - 2.5. Eventuel vurderingsberetning om apportindskud 758
 - 2.6. Eventuel vurderingsmandsudtalelse og kreditorerklæring 759
 - 2.7. Kreditorernes anmeldelse af krav 761
 - 2.8. Indsendelse af fusionsdokumenter til Erhvervsstyrelsen 762
 - 2.9. Beslutningen om at gennemføre fusionen 763
 - 2.10. Godtgørelse for urimeligt fusionsvederlag 768
 - 2.11. Fusionens retsvirkninger 768
 - 2.12. Registrering af fusionens gennemførelse 772

- 2.13. Lodret fusion mellem moderselskab og 100 pct. ejet datterselskab 773
- 2.14. Medarbejdernes retsstilling ved fusionen – ansættelse og medbestemmelse 775
- 3. Spaltning mellem danske selskaber 776
 - 3.1. Definition af »spaltning« 776
 - 3.2. Eventuel spaltplingsplan 778
 - 3.3. Eventuelle spaltplingsredegørelser 781
 - 3.4. Eventuel mellembalance 781
 - 3.5. Eventuel vurderingsberetning om apportindskud 782
 - 3.6. Eventuel vurderingsmandsudtalelse og kreditorerklæring 782
 - 3.7. Kreditorernes anmeldelse af krav 783
 - 3.8. Indsendelse af spaltplingsdokumenter til Erhvervsstyrelsen 784
 - 3.9. Beslutningen om at gennemføre spaltningen 784
 - 3.10. Godtgørelse for urimeligt spaltplingsvederlag 787
 - 3.11. Spaltningens retsvirkninger 788
 - 3.12. Registrering af spaltningens gennemførelse 789
 - 3.13. Lodret spaltning af et 100 pct. ejet indskydende selskab 791
 - 3.14. Medarbejdernes retsstilling ved spaltningen – ansættelse og medbestemmelse 791
- 4. Fusion og spaltning med udenlandsk selskab 792
- 5. Flytning af hjemsted til eller fra udlandet 795
 - 5.1. Hvad tillader EU-retten? 795
 - 5.2. Flytning via omvendt lodret grænseoverskridende fusion 797
 - 5.3. Flytning af faktisk hjemsted (ledelsens sæde), men ikke af det registrerede hjemsted (dvs. ikke flytning af den juridiske person) 798
 - 5.4. Flytning af registreret hjemsted, dvs. flytning af den juridiske person 802
- 6. Omdannelse af selskabsformen 803
 - 6.1. Anpartsselskab omdannes til aktieselskab 803
 - 6.2. Aktieselskab omdannes til anpartsselskab 804
 - 6.3. Aktieselskab omdannes til partnerselskab 804
 - 6.4. Partnerselskab omdannes til aktieselskab 805
 - 6.5. Andelsselskab omdannes til aktieselskab 806

Kapitel 20 Likvidation og opløsning ved erklæring 809

- 1. Opløsningsmåderne 809
- 2. Beslutning om likvidation 810

- 3. Likvidationens gennemførelse 812
- 4. Hæftelse og ansvar for selskabets gæld efter likvidationens afslutning 817
- 5. Opløsning ved erklæring 819

Kapitel 21 Tvangsopløsning, konkurs samt inden- og udenretlig rekonstruktion 821

- 1. Tvangsopløsning 821
- 2. Konkurs, konkursrytteri og konkurskarantæne 824
- 3. Rekonstruktion inden for eller uden for konkursloven 826
 - 3.1. Tværgående insolvens- og selskabsretlige tiltag 827
 - 3.2. En Newco-holdingløsning 828
 - 3.3. En Newco-datterløsning 828
 - 3.4. En Newco-søsterløsning 829
 - 3.5. Fælles krav til en Newcoløsning: armslængdevilkår 831
- 4. Rekonstruktion efter konkursloven (virksomhedssalg, tvangsakkord) 833

Litteratur 837

Domme og kendelser 847

Stikord 855

SELSKABSRET, 9. udgave, gennemgår retsforholdene for erhvervsdrivende juridiske personer efter selskabsreformerne i 2010 og 2013.

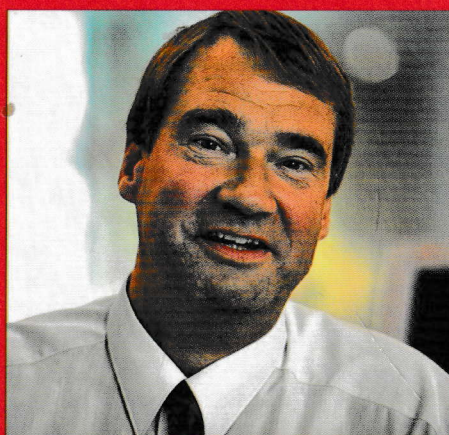
Selskaber og andre juridiske personer følges i bogens grundige fremstilling gennem alle relevante faser: Valg af retsform, stiftelse, interne regelsæt, kapitalforhold, ledelse, sammenlægning og overtagelse, koncernforhold, årsrapport og eventuel revision, opløsning mv.

Bogen omfatter både det lille anpartsselskab og det store aktieselskab, der eventuelt driver grænseoverskridende aktiviteter. Relevante internationale og EU-retlige aspekter inddrages i fremstillingen.

Også andre retsformer end A/S og ApS behandles, herunder interessentskaber, kommanditselskaber, partnerselskaber, andelsvirksomheder, foreninger og fonde. Hovedvægten er dog lagt på aktie- og anpartsselskaberne.

SELSKABSRET, 9. udgave, rummer en guldgrube af viden for både teoretikere, praktikere og studerende, og bogen bærer præg af, at forfatteren forener praktikerens og teoretikerens egenskaber.

9.-udgaven er ajour med reformerne i 2013, herunder indførelsen af iværksætterselskabet (IVS) med et kapitalkrav på 1 krone, muligheden for hjemstedsflytning til og fra Danmark samt en lang række forenklinger ved fusion, spaltning og andre transaktioner.

Advokat (H), professor, dr. jur. Erik Werlauff forsker og underviser ved Aalborg Universitet. Han har sin egen specialiserede advokatpraksis og er desuden dommer i danske og internationale sager om erhvervsretlige forhold. www.werlauff.com

